





Wremia, pobyt wojsk niemieckich w Galicji ma na celu nie tylko bojowe poparcie armii austriackiej, lecz rozstrzelanie, stojących na przedzie pułków słowiańskich w razie odmowy bicia się z wojskiem rosyjskim.

#### Mobilizacja austriacka.

(AP.). Do Petersburga doniesiono, że mobilizacja w Austrii dokonywała się bezładnie. W wielu punktach zgromadzeni rezerwiści cierpią głód.

#### Barbarzyństwa niemieckie.

(AP.). Wicekonsul w Manheim zwrócił się do swego ministerium w Paryżu ze skargą na burzące postępowanie Niemców, którego stał się ofiarą w drodze powrotnej na granicy szwajcarskiej.

(AP.). Telegrafując z Kopenhagi: Trzydzieści sześć osób poddanych rosyjskich, powracających z miejscowości kuracyjnych niemieckich, przeważnie kobiet, w liczbie których znajdowały się: żona namiestnika hr. Woronowa-Daszkowa, p. Demidowa, p. Pobiedonosowa, hr. Orłowa - Dawidowa, koniuszy bar. Wolf, koniuszy baron Knorring, były poseł w Darnstadtzie z rodziny, osoby te w d. 21 b. m. (3 sierpnia) pomiędzy Frankfurtu a Hamburgiem zostały zaarrestowane przez władze wojskowe. W Hamburgu pod bagnetami przeprowadzono wszystkich do kordegardy, gdzie im sprawdzano paszporty i rewidowano bagaże, następnie zaś uwolniono. Z powodu braku pociągów podróżni przebywali w Hamburgu do 25 b. m. (7 sierpnia). Dzięki energicznemu zabiegom hiszpańskiego konsula generalnego, jak również uprzejmości władz Hamburga, udało się uzyskać wagony do duńskiej stacji Wandrupp i dodano ochronę dwóch policjantów. W Hamburgu do osób wyżej wymienionych przyłączył się poseł do Rady państwa, Szebeko. W Neumünsterze p. Szebekę aresztowano na zasadzie telegramu z Berlina. Pan S. był brutalnie wyprowadzony z wagonu, co wywołało ogromne wzburzenie wśród rosyjskich, co znów spowodowało, że zwrócił na nich uwagę tłum publiczności, zabrawszy na stację.

Publiczność ta wpadła w szal. Najbardziej brutalnie zachowywali się sanitariusze i siostry miłosierdzia, przyczem znieważona została hr. Woronowa-Daszkowa, gdy przechodziła do sąsiedniego przedziału, aby zakomunikować o aresztowaniu p. Szebeki.

Tłum krzyczał: „Ta kobieta chce coś ukryć“ i żądał rewizji. Pijani żołnierze zapasowi wtargnęli do wagonu i wyciągnęli hrabinę, zadając uderzenia kolanami, na peron, gdzie w brutalny sposób rewidowali szarpając za włosy i ubranie. Tłum ten zupełnie zezwierzęcony nie pozwolił puścić pociągu, żądając wysadzenia rosyjskich. Nareszcie po długich pertraktacjach pociąg puszczono, ale niezadowolonej publiczności nie obchodziło, że on postara się, by w dalszej drodze bardziej ich szikanowano. Na następnej stacji Rodensburg, rosyjskie znów musieli opuścić pociąg i otoczeni żołnierzami zostali zrewidowani.

Takie szyskany powtarzały się ciągle. Podróż od Baden-Baden do Kopenhagi trwała cały tydzień. Poseł Szebeko przez kilka godzin był w Neu-Münsterze pod strażą żołnierzy ze skierowanymi ku niemu bagnetami, przyczem tłum ryczał: „Rozstrzelcie go!“ Po długich godzinach takich męczarni p. Szebekę odesłano do więzienia dla zwykłych przestępców, gdzie wszystko co miał odebrano mu. W więzieniu ten przeżył dobę i następnie pod strażą, o którą sam prosił, w d. 28 b. m. (10 sierpnia) przybył do Kopenhagi.

#### Przygody ministra Kasso w Niemczech.

Pogłoski o tem, że minister oświaty Kasso aresztowany był w Niemczech, potwierdził on sam po powrocie przez Szwecję do Petersburga. Po przybyciu z Berlina do Królowej Kasso został aresztowany i zrewidowany na równi z innymi podróżnymi poddanymi rosyjskimi. Wypuszczony na wolność minister chciał powrócić do Berlina, lecz w drodze w Landsbergu został ponownie aresztowany i przesiedlony kilka godzin w cyrkułe policyjnym. Po wyjściu z policyjnej ręki szedł na niego i krzyczał „powieście go“. Policja wybiła go z tej opresji i towarzyszyła mu na kolej. W Kastrupie ministra Kasso aresztowano po raz trzeci i osadzono na odwachu, gdzie spędził całą noc pod okiem uzbrojonych sztychów. Po wypuszczeniu z odwachu Kasso i inni poddani rosyjscy zostali napadnięci przez tłum, który chciał ich zlynaczyć, biorąc za szpiegów. Z trudem przedostali się Kasso na kolej i dotarli do Sztokholmu, skąd przez Szwecję dojechał nareszcie do Petersburga.

#### Zbrojna neutralność Szwajcarii.

W Szwajcarii daje się zauważyć silny ruch wojsk republiki szwajcarskiej. Przez dystryktację ich Szwajcarii zamierzają bronić swą neutralność. Szczególnie silne oddziały skupione są w zagrożonych punktach.

#### Wojna w Belgii.

(AP.). Z Kopenhagi donoszą, ja-

koby na podstawie informacji z urzędowych źródeł pochodzących, że przewidywana jest w tych dniach wielka bitwa pomiędzy Tongern i Turnhout (na zachód od Maas-terechtu) ponieważ Niemcy zaniechali kierunku marszu swej armii w kierunku południowo-wschodnim od Liege, a skierowali marsz okrzykując Liege od północy.

Potwierdzenie tej wersji spotykamy i w prasie angielskiej, która mniema, iż Niemcy nie chcą dłużej zatrzymywać się pod Liege, więc pozostawiając niedobytą fortyfikację w ręku belgijczyków sami okrzykują Liege od północy, aby z tej strony forsować przemarsz na Brukselę.

Angielskie „Biuro prasowe“ oświadcza, że w obecnym czasie nie można spodziewać się żadnych ważniejszych wiadomości o ruchach armii koalicyjnej (belgijskiej, angielskiej i francuskiej), bo ruchy te muszą być tajemnicze — zamiary zaś i ruchy armii nieprzyjacielskiej (niemieckiej i austriackiej) są naturalnie nieznane. Prawdopodobnie główne siły niemieckie na granicy zachodniej skoncentrowane są pod Tienville i Liege. W Lotaryngii pozostają niewielkie garnizony niemieckie i to głównie na terytorium południowym. Nadeszły do Londynu wiadomości, że austriacy wkroczyli do Alzacji.

Z Brukseli donoszą do „Ag. Reutersa“, że rekoniesanse niemieckie krają gęsto okazując gorączkową działalność na zachodnim terenie od Liege. Prawdopodobnie Niemcy przygotowują się do wielkiej bitwy.

Paryskie ministerstwo wojny donosi, że w d. 29 b. m. (11 sierpnia) o godzinie 11 m. 30 wieczorem wojska francuskie prawie na całym froncie osiągnęły styczność z nieprzyjacielem.

Wnosząc z niżej wymienionych miejscowości front ten rozciąga się wzdłuż granicy Belgii od m. Wijk aż do linii granicznej Francji i Luksemburga, t. j. do miasta Longwy, a następnie wzdłuż linii granicznej Francji i Lotaryngii — Alzacji aż do Belfortu.

Żołnierze francuscy wszędzie okazują pełne zapale niezachwiane męstwo.

W Mansgienne w okolicy Spincourt (Belgia) Niemcy zaatakowali w poniedziałek czołowe oddziały francuskie. Zrazu francuzi poddali się parciu nieprzyjaciół, lecz wnet przeszli do ataku, mając poparcie rezerwy i odrzucili Niemców.

Artylerja francuska zdemolowała baterie niemieckie. Francuzi zdobyli 3 armaty, 2 mitraljezy i dwa jaszczki z nabojami. Kawalerja niemiecka widocznie jest bardzo zużożona.

W okolicy Chateau-salain (Belgia) batalion niemiecki w ascekuracji baterji armat, idący od strony Wijk'u atakował czołowe pozycje francuskie, lecz został z dużymi stratami odparty.

W tej okolicy francuzi szturmem wyparli Niemców ze wsi Lagarde i z okolic.

Do Londynu donoszą z Brukseli o ustaleniu związku pomiędzy armiami: belgijską, angielską i francuską.

Stacja kolejowa Landuin (o 38 mil od Brukseli) zajęta przez Niemców została przez belgijczyków odebrana.

Od poniedziałku Niemcy rozpoczęli rekoneskowanie w stronę Hesbaye (na południu Limburga) w stronę Tongeru, gdzie odbyły się uderzenia oraz między St. Roudons i Treumont. Zwiady niemieckie wszędzie zmuszono do cofnięcia się.

W okolicach Longwy, Lougnyonne, Marville i Verton ciągle odbywają się uderzenia oddziałów kawalerji francuskiej i niemieckiej.

#### Nancy.

Według niektórych depesz Niemcy zajęli już Nancy. Wiadomość powyższa jest prawdopodobna i nie powinna nikogo dziwić. Położenie tego miasta niemal na samej granicy przekroczenia granicy zagarnęli tę przebiegłą perle Lotaryngii, dawną siedzibę Stanisława Leszczyńskiego, króla polskiego i wielkiego księcia Lotaryngii i Bar. Według pogłoszek, kursujących od lat kilku wśród mieszkańców Nancy, w sztabie generalnym przewidziano oddanie Niemcom miasta bez wystrachu. Niemal niewielkie fortyfikacje, rozłożone nad granicą, miały nawale niemiecką powstrzymać na sześć godzin, to jest na przeciąg czasu, wystarczający do skoncentrowania wojsk francuskich w okolicach Toula.

Najpotężniejszą z twierdz niemieckich, które skierowane są w stronę Francji, jest niewątpliwie stale do ostatniej chwili wzniesiona Metz. Tem, czym jest dla Niemiec pomieniona twierdza, dla Francji jest Toul. Ołbrzymi, świetnie zaopatrzony i uzbrojony Toul, duma Francji, bezwzględnie będzie wstał na czas dłuższy powstrzymać podchód niemieckiej nawały. Jeżeli dojdzie do dowództwo wojsk francuskich w Lotaryngii spoczywa w rękach takiego wytrawnego kierownika, jakim jest generał Goetschy i jeżeli weźmiemy pod uwagę ten zapal nieokielznany z jakim francuzi kresowi przejmowali każdą wiadomość o zbliżeniu się momentu dziesięciu odwetu za upokorzenia, jakie zgotowały Francji lata 1870 — 1871, to

możemy przyjąć do wniosku, iż Niemcy będą mieli robotę zacięłą w razie usiłowania wtargnięcia w głąb kraju.

Dodać jeszcze należy, że mieszkańcy Nancy doskonale zapoznali się z gospodarką pruską. Jeszcze przebieg po zawarciu pokoju miasto owe rościło w swych murach niemiecki korpus okupacyjny w ciągu dwóch lat.

#### Fortyfikowanie Kolonii.

(AP.). Do Petersburga doniesiono, że Niemcy w okolicach Kolonii gorączkowo wznoszą okopy fortyfikacyjne w celu zabezpieczenia swym wojskom obrony w razie potrzeby cofania się. W wielu punktach rzeczonych okopów ustawiane są działa kalibru fortecznego.

#### Z Serbji.

(AP.). „Ag. Reutersa“ na podstawie własnych informacji donosi pod datą 29 b. m. (11 sierpnia), że po całym szeregu niepowodzeń prób przekroczenia granicy północnej Serbji w siedmiu miejscach, austriacy zaniechali ofensywy. Straty austriaków są bardzo znaczne, serbów również.

(AP.). Wojska serbskie zajęły Wardiszte i Dobruń. Uderzki trwają na linii Zabrze, Speredewo, Szalince, Dubrawica. Z góry Lowczem czarnogórzy z dobrym skutkiem bombardowali austriaków.

Białogrodzie ciągle jest ostrzeliwany.

W d. 26 b. m. (8 sierpnia) austriacy usiłowali przedprawić się przez Drinę bez powodzenia.

#### W Kapsztadzie.

(AP.). Do „Ag. Reutersa“ donoszą z Kapsztadu, że Niemcy ewakuowali Swakopmund. W Luderitzbuchi Niemcy wysadzili w powietrze całą przystań i zatopili holowniki. Składy towarów zamknięte, żywność przewieziono do Wundohen.

#### Z Japonii.

(AP.). Schwytywanie na wodach japońskich przez krążownik niemiecki parowca rosyjskiego „Biaza“ wywołało ogromne oburzenie, jako brutalny zamach na neutralność Japonii.

#### OSTATNIE TELEGRAMY.

**BIULETYN WOJENNY.**  
**PETERSBURG. (AP.). GŁÓWNY ZARZĄD SZTABU GENERALNEGO URZĘDOWO KOMUNIKUJE, ŻE NA GRANICY GUB. SUWAŁSKIEJ I KOWIEŃSKIEJ PRÓBY NIEPRZYJACIELA ZAATAKOWAŁA EJDKUN PRZEZ PIECHOTĘ I ARTYLERJĘ ZOSTAŁY ODPARTE. ODDZIAŁY NIEPRZYJACIELSKIE PONIOSŁY STRATY ODESZŁY. ŻOŁNIERZE WZIECI DO NIEWOLI I ZABICI, NALEŻĄ DO I I XX KORPUSÓW NIEMIECKICH.**

Na cały przeciąg wojny dla wszystkich cudzoziemców zamknięty został dostęp w granice Niemiec. Z BAŁKANÓW.

Cetynja. (AP.). Austro-Węgry ogłosiły blokadę wybrzeży czarnogórskich.

Białogrod. (AP.). W d. 30 b. m. nieprzyjaciół wznowił ostrzeliwanie Białogrodu. Ciężkie haubice serbskie zmusiły artylerię austriacką do milczenia. Dwa działa austriackie zdemontowane pod Zemlinem. Uszkodzone dwa monitory austriackie. Jeden zatonił. Na pozycjach przy Sawie trwa wymiana strzałów działowych.

Nisz. (AP.). Austriacy ostrzeliwali fortyfikacje nadnaujańskie i umacniają się na Sawie.

Cetynja. (AP.). Artylerja czarnogórska pomyślnie ostrzeliwała z góry Lowczem fortyfikacje austriackie i zajęła 8 blokhauzów około Trzebinu. Z BEOŁOJ.

Bruksela. (AP.). Do „Ag. Havasa“ donoszą w drodze urzędowej, że główna armia belgijska nie znajduje się w styczności z nieprzyjacielem. Niemcy opuścili niektóre punkty zajęte w d. 29 b. m. W d. 30 b. m. rano aeroplan niemiecki unoszący się nad Namur został postrzelony. Dwóch lotników wojskowych wzięto do niewoli.

Paryż. (AP.). Urzędowy komunikat zaprzecza pogłoskom o poważniejszej potyczce w okolicach Givet (dep. Ardenów, na granicy belg. obok warowni Charlemont). Odbyło się poważniejsze starcie w okolicach Tirmlemons, gdzie belgijczycy okazali energiczny opór.

Londyn. (AP.). Korespondenci gazet donoszą, że cała Belgia pod bronią. Ludność spokojna i czujna. Wszystkie wieś zorganizowały patroly włościńskie, które zatrzymują pasażerów i sprawdzają paszporty. Korespondent, który przejechał samochodem 70 mil był zatrzymywany 52 razy. Uczucia antygermańskie i nienawiść do najęźdźców doszły do najwyższego stopnia.

#### Z SZWECJI.

Sztokholm. (AP.). Obydwie Izby riksdagu jednomyślnie uchwaliły kredyt 50 milionów koron potrzebnych na zabezpieczenie neutralności Szwecji.

### Ostatnie telegramy.

Otrzymane w nocy 30 bm. (12 sierp.).

#### OFIARA EMIRA.

Nowa Buhara. (AP.). Emir bucharski ofiarował na rzecz Czerwonego Krzyża sto tysięcy rubli.

#### Z BULGARJI.

Sofja. (AP.). Posiedzenia „sobranja“ odroczone do 16 (29) sierpnia.

#### KATASTROFA LOTNICZA.

Londyn. (AP.). Lotnik porucznik Skean wraz z mechanikiem spadł z aeroplanu i ponieśli śmierć na miejscu.

#### Armja niemiecka

#### na granicy rosyjskiej.

Wojsko niemieckie podczas pokoju jest tak rozmieszczone, aby w chwili rozpoczęcia wojny korpusy, rozmieszczone w pobliżu granic, daly już gotowe armie. Wszystkie korpusy niemieckie według podrozdziałów fachowych, tworzą 7 armii, z których trzy formuje się nad granicą rosyjską: szósta, pierwsza i druga.

Szósta armja znajduje się we wschodnich Prusach i składa się z trzech korpusów: pierwszego, stojącego w Królewie, siedemnastego, stojącego w Gdańsku i dwudziestego, stojącego o kilka wiorst od granicy — Allenstein.

Te trzy korpusy, istniejące już podczas pokoju, na czas wojny są wzmacniane jednym nowoformowanym korpusem. Szósta armja, rozmieszczone w wschodnich Prusach, nawet podczas pokoju stoi w składzie znacznie wzmacnionym.

W obrębie rozmieszczenia 6-ej armji niemieckiej znajdują się twierdza Królewiec, Gdańsk i obwarowania jezior Mazurskich. Twierdza Królewiec składa się z środkowego ogrodenia starej budowy, z całym pasem fortów i obwarowań między nimi. Forty Królewea rozmieszczone są w promieniu 6 — 7 wiorst. Ogólna przestrzeń linii fortów wynosi około 41 wiorst. Podczas wojny załoga twierdzy wynosi 42,000 ludzi. W Królewiec znajduje się stacja halonów sterowych.

Od Królewea do granicy rosyjskiej 135 wiorst. Ogromne rozmiary twierdzy i rozkład fortów pozwala na skoncentrowanie i manewrowanie szóstej armji niemieckiej.

Pierwsza armja, której główną kwatęradzie będzie prawdopodobnie Poznań, składa się z korpusu 5-go, znajdującego się w Poznaniu, drugiego, znajdującego się w Szczecinie i dziewiątego, znajdującego się w Altonie.

Na czele pierwszej armji, według wszelkiego prawdopodobieństwa, stanie obecny generał inspektor pierwszej armji, ks. Fryderyk Leopold pruski.

W obrębie pierwszej armji znajdują się twierdze: Poznań, Toruń, Grudziądz i Chelmno.

Twierdza Poznań składa się z cztelady Winiary na lewym brzegu Warty i pasa fortów i obwarowań między nimi, ogólnej długości 30 wiorst. W ostatnich czasach powstał projekt wzmożenia tej twierdzy, gdyż wiele jej fortyfikacji nie odpowiada już dzisiejszym wymaganiom. Poznań znajduje się w ważnym węzle kolejowym.

Twierdza Toruń składa się z cen-

#### tralnej fortecy

fortów w liczbie 12. Cała linja zewnętrznej pasa obronnego zajmuje około 22 wiorst. Załoga Torunia podczas wojny składa się z około 40 tysięcy ludzi. W twierdzy jest stacja dla balonów sterowych. Fortyfikacje Torunia są już przestarzałe i niedawno temu zamierzano rozpocząć budowę nowych fortyfikacji w tej twierdzy i wzmożenie starych.

Twierdza Grudziądz na prawym brzegu Wisły zabezpiecza swobodną przeprawę przez rzekę. Grudziądz ma szereg fortów pół-fortecznego typu. Centralnej fortecy niema, jest tylko stara cztelada. Przed wojną miano wzmożnić Grudziądz przez zbudowanie nowych fortów o tyle, aby pozostawała w łączności z twierdzą Toruń, odległą od Grudziądza zaledwie o 50 wiorst. Projektowano stworzyć z tych dwóch twierdz cały nowy system fortyfikacji, który pozwoliłby manewrować całej armji.

Twierdza Chelmno także na prawym brzegu Wisły. Charakter jej obwarowań jest tego samego typu jak w Grudziądzu.

Z pośród tych twierdz, twierdza Poznań daje możność skoncentrowania i manewrowania pierwszej armji niemieckiej.

Druga armja niemiecka, podczas pokoju, składa się z korpusów: 6-go z sztabkwatęradą we Wrocławiu, 12-go z sztabkwatęradą w Dreźnie i 19-go z sztabkwatęradą w Lipsku. Tutaj także zaliczyć należy jeszcze jeden korpus, który ma być sformowany na czas wojny. Główną kwatęradą dla tej armji będzie Wrocław. Armia ta zatem rozmieszczone jest obok granicy austriackiej.

W obrębie drugiej armji są twierdże: Wrocław, Kostrzyn i Głogów.

Twierdza Wrocław jeszcze nie zupełnie skończona. Fortów typu fortecznego jest tutaj bardzo mało, są jednak urządzenia betonowe dla ukrycia ludzi i przechowywania pocisków. Projektowane tutaj były bardzo ważne roboty fortyfikacyjne.

Twierdza Kostrzyn nie ma poważniejszego znaczenia. Składa się ona z centralnej fortecy i czterech starych fortów.

Twierdza Głogów nad Odrą składa się także ze starych fortów. Z pośród tych twierdz najodpowiedniejszą w razie konieczności skoncentrowania drugiej armji niemieckiej jest Wrocław.

Na południe od Wrocławia, w odległości 540 wiorst, znajduje się twierdza austriacka Kratów, która może być punktem oparcia i dla armji niemieckiej.

### Luksemburg.

Wobec przejścia Niemców przez neutralny Luksemburg nie od rzeczy będzie przypomnieć dane historyczne i statystyczne, dotyczące tego księstwa.

Luksemburg, niegdyś księstwo, należał do domu Habsburgów austriackich i był częścią składową obwodu Burgundzkiego. W r. 1555 Luksemburg

wraz z Niderlandami dostał się królowi hiszpańskiemu Filipowi II. Na mocy traktatu utrechckiego w r. 1713 Luksemburg powrócił znów do Habsburgów i pozostawał przy nich do r. 1795, to jest do czasu, gdy go zdobyła Francja. Na mocy traktatu Wiedeńskiego w r. 1815 Luksemburg, jako wielkie księstwo przyłączony został do Niderlandów, a po rewolucji w Belgii do niej został wcielony.

Na mocy traktatu londyńskiego (19 kwietnia 1839 r.) za odstąpienia Belgii Walonia część Luksemburga, resztę połączone z odpowiednią częścią Limburga i w ten sposób utworzone wielkie księstwo Luksemburg, jako państwo związkowe niemieckie, oddane pod zwierzchnictwo króla holenderskiego. Podczas walk niemieckich w r. 1866 Luksemburg ogłosił się jako państwo neutralne, ale pozostał związek celny i twierdza Luksemburga w ręku niemieckim. Prusy utrzymały w twierdzy swoją załogę.

Francja, zaniepokojona takim obrotem rzeczy, zażądała konferencji międzynarodowej. Na mocy traktatu, zawartego w Londynie d. 12 maja 1867 roku, załoga pruska ustąpiła z twierdzy luksemburskiej, która zburzona, a neutralne księstwo Luksemburg oddano pod zwierzchnictwo Holandji. W roku 1872 Niemcy wzięły w dzierżawę na lat 40 koleje w Luksemburgu, aby wyprowadzić stamtąd francuzów. W roku 1887 zniszczone wojsko w Luksemburgu i zastąpiono go niewielką liczbą żandarmerji. W roku 1889 wskutek ciężkiej choroby Wilhelma III, króla holenderskiego i wielkiego księcia luksemburskiego, którego uznano za niezdolnego do rządów, wypłynęła kwestja dziedziczenia władzy w Luksemburgu. Funkcje regenta powierzono wielkiemu księciu Adolfowi, udzielnemu księciu Nassauskiemu, który w rok potem, po śmierci króla Wilhelma III, objął władzę w Luksemburgu. Odtąd Luksemburg, jako neutralne księstwo, uniezależnione zupełnie od Holandji, znajdował się do dziś dnia pod władzą książąt Nassauskich, jako monarchja konstytucyjna.

Obecnie panuje w Luksemburgu Margareta-Adelaja-Teresa z domu Nassauskiego.

Konstytucja Luksemburga datuje się od 9 lipca 1848, modyfikowana była 27 listopada 1856 r. i 17 października r. 1868. Izba deputowanych składa się z 53 członków (1 na 5,000 ludności), wybieranych na lat 6 drogą wyborów bezpośrednich po okręgach; wybory połowy posłów odbywają się co 3 lata. Obecnie prezesem jest A. Lord.

Ludność składa się z 259,891 mieszkańców (według spisu z 1910 r. Słabozbrojna Luksemburga składa się z 1 kompanji żandarmerji (3 oficerów i 155 żołnierzy) i 1 kompanji ochotników, złożonej z 6 oficerów i 240—280 żołnierzy.

#### OFIARY

złożone w Administracji „Kurjera Litewskiego“.

Dla rodzin rezerwistów do Kuratoriumu mińskiego. Zamiast wienca Adama Karłowicza — koledzy 25 rb.

Na ochronę „Powszechności i Pracy“. Ku uczczeniu s. p. Ksawerego Dowgiałły W. Römerowa 3 rb.

**DOM HANDLOWY**  
**L. i E. METZL i S-KA**  
**CENTRALNY KANTOR OGŁOSZEŃ**  
(założony w 1870 roku)  
St.-Petersburg Moskwa Warszawa.  
**WILNO, ul. Wielka № 96, tel. 8-86.**  
PRZYJMUJE OGŁOSZENIA I PRENUMERATĘ NA WSZYSTKIE P S M A MIEJSCOWE I ZAMIEJSCOWE PO CENACH REDAKCYJNYCH.

**= PRACOWNIA KOSTJUMÓW = J. MARCINIAK**  
OKRYĆ ORAZ FUTER DAMSKICH  
z WARSZAWY  
WILNO, ul. Wielka № 20A (wejście od zaut. 5-to Michalskiego).  
PRZYJMUJE ZAMÓWIENIA I WŁASNYCH I POWIERZONYCH MATERJAŁÓW.  
WYKONANIE STARANNIE I AKURATNIE.  
39947

**TLENOL**  
DO ZĘBÓW  
KREM PROSZEK ELIKSIR  
Do nabycia w aptekach, składach aptecznych i perfumeryach.  
7-klasowa SZKOŁA HANDLOWA w Suwałkach.  
Program szkół realnych z szerokim uwzględnieniem nauk handlowych. Wykład w języku ojczystym. Wszelka pomoc naukowa (gabinet fizyczny, przyrządy, laboratorium chemiczne, biblioteka i czytelnia). Absolwenci mają prawo wstępu na politechnikę i do akademii handlu, rolnictwa i leśnictwa, Austrii, Belgii, Francji, Szwajcarii, Saksonji, a w kursy Handlowe i W. kursy Rolnicze w Warszawie i t. d. Wpis we wszystkich klasach 100 rb.  
Egzaminy dla nowostępujących 31 sierpnia.  
Wychowanie szkół rządowych z postępową dostateczną przyrządami z bez egzaminów, z przedmiotów jednak w programach rządowych nieuwzględnianych egzaminów w przedziale roku.  
Pensjonaty od 200 rb. rocznie. Podania (z dołączeniem metryki i świadectwem szczerpioną opsy) wysłać: Suwałki, Kancelaria Szkoły Handlowej.  
39795

**OGŁOSZENIA DROBNE.**  
—o—  
**Nauka i wychowanie.**  
Lekcji lub innego zajęcia po-  
szkule tutaj lub na  
wyjazd doświadczony pedagog i  
korepetytor z uniwersyteckim  
wykształceniem. Ulica Wilno-  
ska № 29 m. 5, d. J. S. 39909

**Potrzebna** od raz nar-  
czytelka z  
20 rb. mies., z 6 lub 7-ki. wyszła  
do przygotowania 2 dziewczynek  
do 1-ej i 2-ej kl. Wymagane ro-  
komendacje lub kopje świadectw.  
Zgłaszać listownie: poczta  
Zemlosław Wil gub. Krasnodar-  
ski. 39959

**Student** politechniki Peters-  
burskiej, doświad-  
czony korepetytor, pedagog, po-  
szkule lekcji lub konduki na  
wyjazd. Specjalność: matematyka,  
języki, języki nowożytne, powa-  
ne rekomendacje. Listownie: Kur.  
Lit. dla M. I. K. 39758

**Posady i prace.**  
Rządca — administrator, lat 33,  
z ogólnym i fach-  
wym wykształceniem, 11 lat prak-  
tyki na Litwie, poszukuje od  
1-go września lub Nowego Roku  
posady; adresować proszę: po-  
sta Działki, Kijewskiej gub., ma-  
jalet Liberyn, W. Wiln. 39272

**Uczeń** aptekarski początku-  
jący poszukuje posady,  
może na wyjazd. Warszawa,  
Wspólna 45-13, Beur. 39723

**Różne.**  
Kanalizację i wodociągi  
projektuje i wykonuje w miera-  
chomocjach obywatelskich miej-  
skich inżynier Antonowicz, Chero-  
niska № 6. 8359

**Magazyn** wielkich produ-  
któw „Siostra“.  
Preobrażńska 4. Otrzymał tran-  
sport masła, sprzedaż hurtowa i  
detaliczna. 39729

**Uczni** klas niższych przyjął  
na stancję. Opieka  
troskliwa. Kamila Zdrojewska,  
Mostowa 5 m. 2. 39915